

РЕШЕНИЕ

№ 17335

гр. София, 25.10.2023 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

СОФИЙСКИ РАЙОНЕН СЪД, 153 СЪСТАВ, в публично заседание на трети октомври през две хиляди двадесет и трета година в следния състав:

Председател: НИКОЛАЙ Н. ЧАКЪРОВ

при участието на секретаря НЕЛИ М. ШАРКОВА
като разглежда докладваното от НИКОЛАЙ Н. ЧАКЪРОВ Гражданско дело № 20221110158516 по описа за 2022 година

Предявени са установителни искове с правно основание чл.422, ал. 1, вр. чл. 415, ал. 1 т. 1 ГПК, вр. чл. 79, ал. 1 вр. чл. 229 ЗЕС и чл. 92, ал. 1 ЗЗД от „А.“ ЕАД, ЕИК . против „Р.“ ЕООД, ЕИК .. Иска се от съда да се признае за установено, че ответникът дължи на ищеца следните суми: 171,16 лева, представляваща месечни такси и потребление за използване на услуги по договор . за период от 07.09.2021 г. до 06.03.2022 г., ведно със законна лихва за период от 10.06.2022 г. до изплащане на вземането, 7,36 лева, представляваща мораторна лихва върху главницата за период от 01.11.2021 г. до 09.06.2022 г., 334,60 лева, представляваща неустойка за предсрочно прекратяване на договора, 140 лева неустойка за предоставено, но невърнато оборудване ., 2 лева обезщетение за обработка на просрочени задължения, ведно със законна лихва за период от 10.06.2022 г. до изплащане на вземането, сумата 9,58 лева, представляваща мораторна лихва върху общия размер на вземането за неустойка за период от 04.11.2021 г. до 09.06.2022 г, за които суми е издадена заповед за изпълнение на парично задължение по ч. гр. д. № ./2022 г. по описа на СРС, 153-ти състав.

В исковата молба се твърди, че между страните бил сключен Договор . от 12.04.2012 г. за електронни съобщителни услуги, ведно с допълнителни приложения към договора. С приложение 1 от 21.05.2021 г. за срок от две години бил активиран пакет за фиксиран интернет през мобилна мрежа . за

номер ., както и за номер *****, за което на абоната било предоставено за временно ползване оборудване . устройство. Била предоставена и услуга офис телефон. Ищецът твърди, че ответникът не заплащал месечните такси на съответния падеж, като се натрупала сума в общ размер 171,16 лв., с оглед на което били начислени неустойки 210 лева за номер *****, 124,60 лв. за номер . и 140 лв. неустойка за невърнато оборудване. Било начислено и обезщетение в размер на 2,00 лв. за обработка на просрочените задължения. За процесните суми на ищеца била издадена заповед за изпълнение по чл. 410 ГПК по ч. гр. д. № ./2022 г. по описа на СРС, 153 с-в, срещу която ответната страна възразила своевременно, поради което се предявява настоящия установителен иск. Претендират се и разноски за исковото и заповедното производство.

В срока по чл. 131 ГПК е постъпил отговор на исковата молба. Ответникът оспорва да е бил в облигационни отношения с ищеца. Въпреки че представения от ищеца договор е подписан от и.к., която признава да е била негова служителка, твърди, че същата никога не е имала правомощия да сключва договори с мобилни оператори от името на ответното дружество.

Съдът, като съобрази събраните доказателства, достигна до следните фактически и правни изводи:

По иска по чл.79, ал.1 вр. чл. 229 ЗЕС.

Ищецът носи тежестта да докаже възникването на договорното отношение с ответника с посоченото съдържание, както и изпълнение на собственото си задължение да предостави услугите, предмет на договора в претендирания размер.

По делото е представен договор за предоставяне на електронни мобилни услуги и приложение 1 към договора от 21.05.2021 г., сключен между страните, въз основа на който на ответника „Р.“ ЕООД е предоставен пакет от услуги при уговорен месечен абонамент от 23,90 лева без ДДС, включващ месечна абонаментна такса за фиксиран интернет през мобилна мрежа „, .“ от 16,66 лв. без ДДС и месечна абонаментна такса за мобилна услуга „Б.“ от 18 лева без ДДС. Предоставянето на услугите е за срок от 2 години /24 месеца/.

Ответникът не оспорва, че лицето, подписало договора и приложението, е било негов служител към този момент, но възразява и.к. да е имала правомощия да сключва договори с мобилни оператори от името на

ответното дружество. Това възражение е неоснователно, като не намира основание в събрания по делото доказателствен материал и в закона. Към процесния договор е приложено пълномощно с нотариална заверка на подписа от 07.03.2017 г., с което законният представител на ответното дружество упълномощава и.к. да представлява дружеството пред всички държавни и административни органи и пред всички трети физически и юридически лица, като пълномощното се тълкува разширително и изцяло в полза на упълномощеното лице. Съгласно заключението на приетата и неоспорена от страните съдебно-счетоводна експертиза ответното дружество е заплащало дължими суми за предоставени услуги по договора по фактури в периода след подписването му и преди процесния, като тези фактури са осчетоводени от дружеството. В този смисъл дори и да се приеме, че пълномощното не предоставя представителна власт на и.к. да сключва договори с мобилни оператори и същата е действала от името на ответника без да е била упълномощена за това, след като ответникът не се е противопоставил веднага след узнаването, а напротив – започнал е да изплаща дължимите по договора месечни абонаментни такси, е потвърдил действията на това лице, негов служител, съгласно презумпцията на чл. 301 ТЗ.

Следователно през исковия период между „А .” ЕАД и „Р.“ ЕООД е съществувала облигационна връзка с предмет – предоставяне на мобилни услуги по два броя сим карти на името на ответника, едната за мобилна телефонна услуга, а другата за фиксиран интернет. Поради характера на уговорената насрещна престация като обща абонаментна месечна такса за двете услуги, ответникът дължи заплащането ѝ, независимо дали е използвал предоставената от оператора мрежа и мобилни услуги през периода на договора.

Съгласно приетата и неоспорена от страните счетоводна експертиза за исковия период на името на ответника са издадени 10 броя фактури на обща стойност 670,57 лв., от които е погасена сумата 22,81 лв., като остатъкът от дължимата сума с ДДС, като се приспадне начислената неустойка в размер на 476,60 лв., е 171,16 лв. Стойността на дължимите абонаментни такси и услуги за исковия период е в общ размер на 171,16 лв. с ДДС, с оглед на което главния иск за следва да се уважи изцяло.

На ищеца следва да се присъди и законна лихва върху уважената главница от датата на подаване на заявлението за издаване на заповед за изпълнение – 10.06.2022 г. до окончателното изплащане на сумата.

По исковете по чл. 92, ал. 1 ЗЗД.

Основателността на тази акцесорна претенция предпоставя наличие на валидно уговорена клауза за неустойка в договора, както и настъпване на предпоставките за нейната изискуемост. Неустойката може да се търси тогава, когато са налице елементите от фактическия състав, който поражда вземането за същата, т. е. при наличие на онази форма на неизпълнение, за която тя е била уговорена.

В т. 54.12 от ОУ към процесния договор е предвидено, договорът на абоната да се счита едностранно прекратен от страна на мобилния оператор при забава на плащането на дължимите суми от абоната, продължила повече от 124 дена.

В т.8.3.1 от приложение 1 към процесния договор е уговорено, че ако договорът по отношение на услугите по това приложение се прекрати по вина на абоната преди изтичане срока му, мобилният оператор има право да получи неустойка в размер на всички стандартни месечни абонаментни такси на пакета /без отстъпка/, дължими до изтичане на определения срок.

Действително договорите се сключват за да се изпълняват, поради което неизпълнението поражда определени права у изправната страна по договора – да иска реално изпълнение и вреди, да развали договора и да иска вреди от неизпълнението, да претендира неустойки, когато такива са уговорени, лихви за забава и пр. Не може обаче неизпълнението на едно договорно задължение да влече за последица обогатяването на едната страна по правоотношението. В случая договорът се прекратява автоматично при настъпване на две обективни предпоставки – неплащане на абонаментни такси и изтичане на определен срок. Независимо от терминирането на облигационната връзка, абонатът се задължава да заплати всички оставащи месечни вноски до изтичане срока на договора без да получава насрещна услуга. Въпреки че операторът ще преустанови предоставяне на мобилните услуги, предмет на договора, той ще получи от абоната цената на целия договор и то в по – голям размер без отстъпките. Това ще доведе до едно неоснователно разместване на блага, обогатяване на оператора на услугата, като това не се променя от

обстоятелството, че неоснователното обогатяване в случая е облекчено в неустоечна клауза, уговорена в договора. Тази клауза не води до компенсация на оператора, няма компенсаторен характер, а обратното, води до нееквивалентност на престациите, изкривяване на двустранното облигационно правоотношение до степен нарушение на справедливостта, която е един от основните принципи, закриващи всеки един признат от закона интерес. Така уговорена, процесната клауза има за единствена цел обогатяване на мобилния оператор, като излиза извън всички присъщи функции на неустойките /вж. в този смисъл Тълкувателно решение № 1/15.06.2010 г. на ОСГТК на ВКС по тълк. д. № 1/2009 г./. Клаузата е нищожна, поради противоречие на добрите нрави, за която нищожност съдът следи служебно и дължи произнасяне в мотивите на своето решение съгласно Тълкувателно решение № 1/27.04.2022 г. на ОСГТК по тълк. д. № 1/2020 г.

Ето защо искането за присъждане на неустойка за предсрочно прекратяване на договора в размер на 334,60 лева е неоснователно и следва да се отхвърли.

Изложеното се отнася и до претендираните 2 лева, като обезщетение за обработка на просрочени задължения. В клаузата на чл. 27. 1 от ОУ е уговорено при забава на плащанията потребителят да дължи освен законната лихва за забава, разходи за събиране на задълженията, но и отделно разходи по администриране на просрочени плащания, които включват дейности по събиране и уведомяване, разходи за поддръжка и амортизация на система за таксуване, мрежови разходи, за персонал. От тълкуването на този уговорка следва, че освен законната лихва за забава потребителят дължи, както разходите по събиране на задълженията, които не са посочени в конкретен размер предварително и следователно нямат характер на неустойка, така и неустойката от 2 лв., която включва разходи за събиране на вземанията. Задълженията, вменени на потребителя са няколко, като те са за обезвреда на едни и същи вреди – разходите на доставчика по събиране на просрочените задължения, като в тях не се включват вредите от невъзможността да се получи в срок изпълнение на задължението. Така постигнато съглашение не обосновава извод, че уговорката за неустойка от 2 лв. съответства на типичните функции на неустойката. Обезщетението за разходите по събиране на вземане изрично е посочено, че се дължат на самостоятелно основание отделно от неустойката от 2 лв. Това обосновава извод, че сумата от 2 лв. не

обезврежда тези вреди. Същевременно изрично е посочено и в представения от мобилния оператор ценоразпис, че тези 2 лв. са за обезщетение на разходите по събиране и уведомяване за просрочените задължения. Не е установено обезщетението от 2 лв. да е определено по конкретна формула, като има съглашение за същото, нито че тази формула да не включва разходите за събиране на задълженията. Напротив, при тълкуване на волята на страните по договора и пояснителната част по чл. 27. 1. от ОУ се обосновава извод, че в тези 2 лв. са включени разходите по събиране на просрочените задължения. Клауза, която не сочи ясно как е формирано това обезщетение не може да обоснове извод добросъвестност на доставчика на услугите. Тази клауза създава значително неравноправие между страните по договора. Разходите за поддръжка и амортизация на система за таксуване, мрежови разходи, за персонал посочени в чл. 27. 1 от ОУ са присъщи разходи на дейността на доставчика без значение дали има забава на плащанията на задълженията на потребителите. Не е установено по делото тези разходи да се увеличават при наличието на забавени плащания.

Що се отнася до претендираната неустойка в размер на 140 лева за невърнато оборудване, същата е основателна. В т.6.3 от приложението към договора е уговорено задължение на абоната да върне предоставеното му оборудване в пълен комплект и изправност при прекратяване на договора, което се удостоверява с приемо-предавателен протокол. Ако не стори това абонатът дължи неговата стойност съгласно ценоразписа на оператора.

По делото се установява, че на 21.05.2021 г. ответникът е получил устройство за ползване „Н.“ с И., за което е съставен приемо-предавателен протокол, представен и приет по делото. Процесният договор е прекратен поради забава на плащането на дължимите суми от абоната, продължила повече от 124 дена. Ответникът нито твърди, нито представя доказателства по делото, че е върнал посоченото устройство. Ето защо дължи неустойка, която за устройство за услугата . е в размер на 140 лева съгласно представения ценоразпис на мобилния оператор.

По исковете по чл. 86, ал. 1 ЗЗД.

Основателността на акцесорните претенции за мораторна лихва предполага наличие на главен дълг и изпадане на длъжника в забава. Съгласно т.26.4 и т.26.5 от ОУ заплащането на услугите се извършва въз

основа на месечна фактура, която се издава на името на абоната, в 15-дневен срок след издаването ѝ.

В случая падежът на първата незаплатена абонаментна такса е 31.10.2021 г., което се потвърждава и от счетоводната експертиза. Дължимата мораторна лихва върху установената по делото главница в размер на 171,16 лева за периода 01.11.2021 г. – 09.06.2022 г. възлиза на 7,36 лева, с оглед на което искът за лихва върху главницата следва да се уважи изцяло.

По отношение на обезщетението за невърнато оборудване в размер на 140 лева крайният падеж за плащане е настъпил на 30.04.2022 г., пак съгласно експертизата, като лихвата за забава върху това вземане за периода 01.05.2022 г., – 10.06.2022 г. възлиза на 1,56 лева, до която сума и период акцесорната претенция върху неустойките следва да се уважи и да се отхвърли до пълния предявен размер и период.

По разноските.

На ищеца следва да се присъдят съобразно уважената част от исковете разноски за исковото производство в размер на 180,58 лв. за държавна такса и депозит за вещо лице и в размер на 156,50 лв. за държавна такса и адвокатско възнаграждение в заповедното производство.

Ответникът не е сторил разноски по делото.

Воден от изложеното, съдът

РЕШИ:

ПРИЗНАВА ЗА УСТАНОВЕНО на основание чл. 422, ал. 1 ГПК, че „Р.“ ЕООД, ЕИК . дължи на „А.“ ЕАД, ЕИК . на основание чл. 79, ал. 1 ЗЗД вр. чл. 229 ЗЕС сумата 171,16 лв. представляваща цена за предоставени телекомуникационни услуги за периода 07.09.2021 г. - 06.03.2022 г. по приложение 1 от 21.05.2021 г. към договор ., на основание чл. 86, ал. 1 ЗЗД сумата 7,36 лв. мораторна лихва върху главницата за периода 01.11.2021 г. - 09.06.2022 г., на основание чл. 92, ал. 1 ЗЗД сумата 140 лева неустойка за предоставено, но невърнато оборудване ., на основание чл. 86, ал. 1 ЗЗД сумата 1,56 лева мораторна лихва върху неустойката за периода 01.05.2022 г. - 09.06.2022 г. ведно със законна лихва за периода от 10.06.2022 г. до

изплащане на вземането, за които суми е издадена заповед за изпълнение по ч. гр. д. № ./2022 г. по описа на СРС, 153 състав, като **ОТХВЪРЛЯ** предявените искове по чл. 422, ал. 1 ГПК вр. чл. 92, ал. 1 ЗЗД за признаване за установено, че ответникът дължи на ищеца 334,60 лева, представляваща неустойка за предсрочно прекратяване на договора и 2 лева обезщетение за обработка на просрочени задължения, както и иска по чл. 422, ал. 1 ГПК вр. чл. 86, ал. 1 ЗЗД за моратрона лихва върху вземането за неустойки за разликата над присъдената сума 1,56 лева до пълния предявен размер 9,58 лева и за периода 04.11.2021 г. – 30.04.2022 г.

ОСЪЖДА „Р.“ ЕООД, ЕИК . да заплати на „А.“ ЕАД, ЕИК . на основание чл. 78, ал. 1 ГПК сумата 180,58 лв. разноси за исковото производство и 156,50 лв. разноси в заповедното производство.

Решението може да се обжалва с въззивна жалба пред Софийския градски съд в двуседмичен срок от връчването му на страните.

Съдия при Софийски районен съд: _____